

Εζησαν το χειρότερο κομμάτι του 20ου αιώνα αλλά παραμένουν μαζί, παντρεμένες και δυνατές. Η μία είναι 101 και η άλλη 95.

Στα 101 της η Naomi Replansky, ποιήτρια και εργάτρια-επαναστάτρια, έχει αντέξει πολλά. Γεννήθηκε, στο διαμέρισμα της οικογένειάς της στο Μπρονξ, τον Μάιο του 1918. Ο ερχομός της στον κόσμο συνέπεσε με την Ισπανική Γρίπη, η οποία είχε σαν αποτέλεσμα να χαθούν 10.000 εκατομμύρια ζωές, πολλές από αυτές ήταν παιδιά κάτω των 5 ετών. Ήταν μια περίοδος έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία και απομόνωσης, σαν αυτή που βιώνουμε με την πανδημία του κορωνοϊού.

Η πολυομελίτιδα ορίστηκε ως επιδημία στη Νέα Υόρκη το 1916. Εκείνη τη χρονιά τουλάχιστον 2.000 άνθρωποι πέθαναν από την ασθένεια. Όσοι επέζησαν θα είχαν έντονα την ανάμνηση της εξάπλωσης του τύφου που σάρωσε την πόλη εννιά χρόνια νωρίτερα. Μέχρι να αρχίσει να χρησιμοποιείται το εμβόλιο της πολυομελίτιδας, γύρω στο 1950, σχεδόν κάθε άνοιξη εμφανιζόταν η εξάπλωσή του στη χώρα. Οι δημόσιες συγκεντρώσεις συχνά ακυρώνονταν και οι πλούσιοι άνθρωποι των πόλεων έφευγαν για την εξοχή.

Στις αρχές του 1920, η μικρή αδερφή της Naomi χτυπήθηκε με αποτέλεσμα να παραλύσει για πάντα το ένα από τα πόδια της. Η μητέρα τους εναπόθεσε τις ελπίδες της σε θεραπείες νερού που ανέπτυξε ο Franklin Roosevelt αλλά μάταια. “Ήταν μια αναπτέρωση ηθικού, μια χαρούμενη αίσθηση αλλά όχι θεραπευτικό”, δήλωσε η Naomi στους New York Times.

Αργότερα, όταν εκείνη ήταν 12, ο 15χρονος αδερφός της εμφάνισε μαστοειδίτιδα. Λόγω της έλλειψης κατάλληλων αντιβιοτικών πέθανε σύντομα, μετά από μόλυνση στο αυτί.

Την προηγούμενη εβδομάδα που η Νέα Υόρκη βρέθηκε στο επίκεντρο της σύγχρονης κρίσης του κορωνοϊού, η Naomi και η 95χρονη σύζυγός της, Eva Kollisch (λόγια και συγγραφέας), ήταν στο σπίτι τους, στην κρεβατοκάμαρα του διαμερισμάτος τους στο Upper West Side ακούγοντας στο πικάπ την Marian Anderson -έπαιζε ο δίσκος “Spirituals”.

Δεν ήταν αναστατωμένες. “Ο περιορισμός δεν με ενοχλεί” έγραψε στο mail προς την δημοσιογράφο της εφημερίδας η Naomi. “Η τρεμάμενη φιγούρα μου μπορεί να αντέξει μεγαλύτερους περιορισμούς.”

Η Naomi και η Eva γνωρίστηκαν μέσω της συγγραφέως Grace Paley σε μια ανάγνωση γύρω στο 1980. Ήταν πλέον ηλικιωμένες και είχαν περάσει πολλά χρόνια από τις τραγωδίες και τις κοινωνικές ταραχές των προηγούμενων δεκαετιών που τις άγγιξαν. Όταν η καταστροφή είναι συνεχόμενη, στο τέλος σε εκπαιδεύει να επιβιώνεις σε μεγαλύτερα πράγματα με την ηρεμία της γνώσης.

Οι δυο τους ήρθαν αντιμέτωπες με τον αντισημιτισμό σε νεαρή ηλικία. Η Eva, που μεγάλωσε σε μια οικογένεια ευκατάστατων και διανοούμενων Εβραίων λίγο έξω από τη Βιέννη, θυμάται που την είχε ξυλοκοπήσει μια ομάδα παιδιών επειδή ήταν “βρωμιέρα Εβραία” σε ηλικία 6 ετών. Στα παιδικά της χρόνια στο Μπρονξ η Naomi ήξερε τις φασιστικές ραδιοφωνικές εκπομπές του Father Coughlin που ακούγονταν από το ανοιχτό παράθυρο του ανατολικού Tremont το καλοκαίρι. Οι παππούδες της είχαν γλιτώσει από τους διωγμούς στην Ρωσία, ήρθαν στην Αμερική στην αλλαγή του αιώνα όταν οι μετανάστες -που θεωρούνταν άπληστοι και αδιάφοροι- κατηγορούνταν συνεχώς για την εξάπλωση των ασθενειών.

Η πρώτη αναταραχή στη ζωή της Eva ήρθε με τον πόλεμο. Ένα χρόνο μετά την προσάρτηση της Αυστρίας στους Ναζί, το 1939, διέφυγε μέσω του Kindertransport, μια σειρά από προσπάθειες διάσωσης με τις οποίες έστελναν τα παιδιά των Εβραίων σε σπίτια Άγγλων. Η 13χρονη τότε Eva ταξίδεψε από τους πρώτους, μαζί με τα αδέρφια της, με τρένο στην Ολλανδία και έπειτα με πλοίο στην Αγγλία.

“Τη στιγμή που φτάσαμε στην Ολλανδία έμοιαζε τόσο υπέροχο που υπήρχαν ευγενικοί άνθρωποι στην αποβάθρα του σταθμού” είχε πει σε συνέντευξή της η Eva. “Μας έδιναν χυμό πορτοκάλι και μας χαμογελούσαν.”

Στην αρχή το θεωρούσε σαν μια περιπέτεια. “Και έπειτα, όταν φτάσαμε στην Αγγλία διαπίστωσα γρήγορα ότι ήμουν απίστευτα μόνη.” Η Eνα και τα αδέρφια της πήγαν σε διαφορετικά σπίτια ενώ οι γονείς τους έμειναν πίσω. Το 1940, η οικογένεια ξέφυγε από το Ολοκαύτωμα και επανενώθηκε στην Αμερική, στο Staten Island.

Μέχρι τότε η οικογένειά της είχε χάσει τα πάντα και η μητέρα της εργαζόταν ως δασκάλα αγγλικών σε πρόσφυγες για 25 σεντς την ώρα προκειμένου να μαζέψει λεφτά για να γίνει μασέρ. Ο πατέρας της, πουν ήταν καταξιωμένος αρχιτέκτονας στην Αυστρία, πουλούσε ηλεκτρικές σκούπες.

Σε όλη τους τη ζωή η Ναομί και η Eνα έδειχναν ατρόμητες παρά τις ατυχίες που έζησαν. Μετά την αποφοίτησή της από το Λύκειο στη Νέα Υόρκη, η Eνα πήγε στο Ντιτρόιτ για να δουλέψει σε ένα εργοστάσιο αυτοκινήτων.

“Ευκίνητη και ευέλικτη, η δουλειά της ήταν να μπαίνει σε κινούμενα Jeep και να συνδέει τους υαλοκαθαριστήρες” περιγράφει η νύφη της Mary-Elizabeth Gifford στην New York Times. Τα απογεύματα ήταν ενεργή διοργανώτρια μιας αρχηγός μια ομάδας τροτσικιστών. Έκανε ωτοστόπ σε όλη τη χώρα.

Η Ναομί τελείωσε το Λύκειο στην κορύφωση της Μεγάλης Ύφεσης, το 1934. Για χρόνια εργαζόταν σε γραφεία, σε πόστα συναρμολόγησης και ως τοναδόρος πριν να συγκεντρώσει τα λεφτά για να πάει στο U.C.L.A. Ήταν από τους πρώτους προγραμματιστές υπολογιστών ενώ η πρώτη της ποιητική συλλογή εκδόθηκε το 1952 και ήταν υποψήφια για το National Book Award. Διατήρησε στενές φιλικές σχέσεις με τον Richard Wright και τον Bertolt Brecht τις δουλειές των οποίων μετέφρασε.

Ο σεξισμός και η ομοφοβία έκαναν την αναπόφευκτη εμφάνισή τους. Η μητέρα της Eνα πίστευε ότι θα γίνει ιδιοκτήτρια ξενοδοχείου ή ινστιτούτου καλλονής. Οι φιλοδοξίες της Eνα όμως ήταν για μια πιο αστική ζωή. Τελικά έγινε καθηγήτρια Συγκριτικής Λογοτεχνίας στο Sarah Lawrence. Παντρεύτηκε δύο άνδρες, έχει ένα γιο με έναν από αυτούς και έκανε δεσμό με την Αμερικανίδα συγγραφέα Susan Sontag.

Μέχρι που έκανε την εμφάνισή του ο κορωνοϊός στη Νέα Υόρκη, η Eva και η Naomi έβγαιναν συχνά. Τις περισσότερες φορές έκαναν μεγάλους περιπάτους. Ήταν ιδιαίτερα ενεργά μέλη στο κέντρο διαλογισμού Buddhist Sangha. Ψώνιζαν στο ωποροπωλείο και έτρωγαν χορτοφαγικά γεύματα στο εστιατόριο Effy.

Λαχταρούν περισσότερο αυτά που χάθηκαν παρά φοβούνται για αυτά που μπορεί να έρθουν και ανησυχούν περισσότερο για τη δική τους “γενιά”, όπως λέει η Naomi, παρά για τις ίδιες παρόλο που η ίδια έδωσε μια μάχη με την πνευμονία πριν από 6 χρόνια.

Ως ποιήτρια, η Naomi προτιμά τον φορμαλισμό. Στο ποίημά της “Ring Song” χρησιμοποιεί ελαφρύ στίχο για να εκφράσει την απότομη εναλλαγή του ρυθμού της στέρησης και της ικανοποίησης, την αίσθηση ότι η χαρά είναι ανθρώπινη αντανάκλαση αλλά και έμπνευση:

When I live from hand to hand

Nude in the marketplace I stand.

When I stand and am not sold

I build a fire against the cold.

When the cold does not destroy

I leap from ambush on my joy.

Πηγή: [Marie Claire, 31.3.2020](#)